

ИЗВЕШТАЈ

о спроведеним јавним консултацијама у вези са Нацртом правилника о минималном садржају, нивоу детаљности и начину објављивања стандардних понуда

На основу члана 37. Закона о електронским комуникацијама („Службени гласник РС”, број 35/23, у даљем тексту: Закон), Регулаторно тело за електронске комуникације и поштанске услуге (у даљем тексту: Регулатор) објављује Извештај о резултатима спроведених јавних консултација о Нацрту правилника о минималном садржају, нивоу детаљности и начину објављивања стандардних понуда (у даљем тексту: Нацрт).

У складу са чл. 36. и 37. Закона, Регулатор је спровео јавне консултације о Нацрту у периоду од 18. јула до 17. августа 2023. године, како би све заинтересоване стране биле благовремено и правилно информисане о предложеним решењима, чиме би се омогућило да дају и свој допринос даљем унапређењу предложених решења.

Текст Нацрта објављен је на званичној веб презентацији Регулатора (<https://www.ratel.rs/cyr/blog/javne-konsultatsije-o-natsrtu-pravilnika-o-minimalnom-sadrzhaju-nivou-detajlnosti-i-nachinu-objavljivanja-standardnih-ponuda-1>), а сва заинтересована лица била су у могућности да своја мишљења доставе електронским путем.

Као резултат спроведених јавних консултација, Регулатору су достављени коментари Предузећа за телекомуникације Телеком Србија акционарско друштво, Београд, Таковска 2, Београд (у даљем тексту: Телеком Србија а.д.) у допису број: 353216/1-20223 (заведен код Регулатора под бројем: 1-03-3400-8/23).

У наставку Регулатор даје став у вези са коментарима.

1. Телеком Србија а.д.:

Мишљење - коментар	Став
Коментари на чланове Нацрта:	
1. Дефиниција терминације позива, члан 3. став 1. тачка 7. „ терминација позива је велепродајна услуга којом се омогућава да позив инициран из једне мреже терминира (заврши) у другу мрежу, при чему привредни субјект из чије мреже је инициран позив плаћа уговорену цену терминације привредном субјекту у чијој мрежи позив терминира;“ Коментар: Дефиниција терминације позива –унета измена у односу на	Коментар се делимично прихвата. Дефиниција „терминације позива“ је термилошки усаглашена са Законом, тако да гласи: „ <i>терминација позива је велепродајна услуга која се односи на прослеђивање позива на одређени број у одређеној мрежи (фиксној или мобилној), коју привредни субјект са значајном тржишном снагом пружа привредном субјекту кориснику</i> “.

<p>постојећу дефиницију није исправна, јер се под терминацијом подразумевају и позиви ка 0800 бројевима код којих привредни субјект из чије мреже је инициран позив не плаћа цену терминације привредном субјекту у чију мрежу позив терминира.</p>	
<p>2. Стандардна понуда за услугу рашчлањеног приступа локалној петљи, члан 8. став 5.</p> <p>„Стандардна понуда из става 1. овог члана садржи прилоге у складу са чланом 5. став 5. овог правилника, као и:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) захтев привредног субјекта за склапање уговора о рашчлањеном приступу локалној петљи; 2) образац захтева за појединачни рашчлањени приступ локалној петљи; 3) образац захтева за отклањање квара/сметње.“ <p>Коментар: У предложеном тексту Нацрта правилника више не постоје следећи прилози:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Изјава претплатника о намери склапања уговора с оператором корисником; - Изјава о обавезивању плаћања заосталих дуговања оператору чије су услуге коришћене. <p>Потребно је да се у Правилнику дефинише обавеза да оператор доставља Изјаву претплатника о намери склапања уговора с оператором корисником како би се избегле ситуације да оператор упути захтев за корисника са којим није закључио уговор и да корисник остане без услуга које им пружа постојећи оператор. Такође, потребно је да остане и обавеза достављања Изјаве о обавезивању плаћања заосталих дуговања оператору чије су услуге коришћене како би корисници пре преласка код другог оператора измирили обавезе према оператору пружаоцу услуга. Корисник мора да се обавезе да ако прелази код другог оператора са</p>	<p>Коментар се делимично прихвата.</p> <p>Регулатор је прихватио коментар у вези са Изјавом претплатника о намери склапања уговора с привредним субјектом корисником, али коментар који се односи на Изјаву о обавезивању плаћања заосталих дуговања оператору чије су услуге коришћене не може се прихватити, јер наведена изјава не треба да буде прописана подзаконским актом као обавезујући услов. То не представља препреку да се у стандардној понуди утврди да привредни субјект корисник достави овакву изјаву уколико је он спреман да уместо крајњег корисника измири евентуални дуг према Телеком Србија а.д.</p>

<p>одређеном услугом да ће измирити све обавезе према постојећем оператору.</p>	
<p>3. Стандардна понуда за услуге приступа елементима мреже и припадајућим средствима, члан 9, став 5. тачка 3.</p> <p>„Стандардна понуда из става 1. овог члана садржи прилоге у складу са чланом 5. став 5. овог правилника, као и:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) захтев за пружање услуга колокације; 2) захтев за изнајмљивање кабловске канализације; 3) образац захтева за отклањање квара/сметње.“ <p>Коментар: У предложеном тексту Нацрта правилника додато је:</p> <ol style="list-style-type: none"> 3) Образац захтева за отклањање квара/сметње <p>Нема потребе за додавањем новог обрасца, јер у важећој Стандардној понуди постоји Прилог 5 - Најава радова оператора корисника за услугу коришћења кабловске канализације, који је, између осталог, предвиђен и за најаву отклањања сметњи. Такође, Регулаторно тело је решењем којим је одредило Телеком Србија а.д. за оператора са значајном тржишном снагом дефинисало да Телеком Србија а.д. има обавезу да омогући пријављивање сметњи путем веб интерфејса.</p>	<p>Коментар се не прихвата.</p> <p>Регулатор указује да је Образац захтева за отклањање квара/сметње прописан као услов у свим стандардним понудама, укључујући и Стандардну понуду за услуге приступа елементима мреже и припадајућим средствима из члана 9. Нацрта правилника, чиме су на једнообразан начин уређени услови у свим стандардним понудама. Обавеза омогућавања пријављивања сметњи путем веб интерфејса не представља сметњу да образац буде саставни део стандардне понуде, те да као такав буде попуњен и путем веб интерфејса.</p>
<p>4. Стандардна понуда за услуге широкопојасног приступа, члан 10. став 2. тачка 4.</p> <p>„Стандардна понуда из става 1. овог члана садржи опште одредбе уређене чланом 5. став 2. овог правилника, као и:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) услове за активацију и пружање услуге; 2) могуће разлоге за одбијање захтева и/или обустављање пружања услуге; 3) поступак миграције привредног субјекта корисника између услуга; 4) процедуре за обавештавање и усклађивање рада услед планираних промена у мрежи.“ 	<p>Коментар се не прихвата.</p> <p>Регулатор указује да процедура за обавештавање и усклађивање рада услед планираних промена на мрежи из члана 10. став 2. тачка 4) Нацрта правилника треба да буде прописана као услов у свим стандардним понудама, укључујући и Стандардну понуду за услуге широкопојасног приступа из члана 10. Нацрта правилника, јер се на једнообразан начин уређују услови у свим стандардним понудама. У складу са тим, у члану 7. став 3. Нацрт правилника, која се односи на Стандардну понуду за услуге терминације</p>

<p>Коментар: У предложеном тексту Нацрта правилника додато је:</p> <p>4) Процедуре за обавештавање и усклађивање рада услед планираних промена на мрежи.</p> <p>Нема потребе за увођењем нове процедуре, јер је то дефинисано у постојећој Стандардној понуди у члану 7. Услови пружања услуге широкопојасног приступа у велепродаји, у ставу 1. где стоји да Телеком Србија а.д. има право да изврши промене у својој електронско комуникационој мрежи, али и да у таквим случајевима мора без одлагања обавестити Оператора корисника о могућности прекида, сметњи и промена у мрежи/услугама, уз навођење разлога.</p> <p>С обзиром да је постојећом Стандардном понудом предвиђено обавештавање Оператора корисника без одлагања у оваквим случајевима, нема потребе за увођењем нових процедура.</p>	<p>позива у мобилним мрежама (међуповезивање), после тачке 3) додаје се нова тачка која гласи: „4) процедуре приликом измена у комуникационој мрежи привредног субјекта са ЗТС“.</p>
<p>5. Стандардна понуда за услуге широкопојасног приступа, члан 10. став 3. тачка 7.</p> <p>„Технички услови стандардне понуде из става 1. овог члана садрже следеће:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) начини реализације услуге широкопојасног приступа; 2) тачке приступа за све врсте услуга широкопојасног приступа; 3) врсте и опис расположивих интерфејса и припадајућих протокола; 4) врсте приступних водова; 5) стандардни ниво услуге у погледу успостављања приступа и преноса података, аутентификације и преноса података; 6) услове и начин повезивања привредног субјекта корисника на електронску комуникациону мрежу привредног субјекта са ЗТС; 7) технички захтеви за терминалну опрему и препоручени списак терминалне опреме 	<p>Коментар се прихвата.</p> <p>У члану 10. став 3. тачка 7) Нацрт правилника бришу се речи „и препоручени списак терминалне опреме“.</p>

која је компатибилна са опремом привредног субјекта са ЗТС;
8) услове приступа системима оперативне подршке, информационим системима и базама података;
9) начин и услове одржавања квалитета услуге, као и ниво услуге која се пружа;
10) поступак миграције привредног субјекта корисника између услуга;
11) референтне услове уговора о коришћењу услуге широкопојасног приступа који укључују одржавање, утврђивање и отклањање сметњи, привремену и/или трајну обуставу пружања услуге.“

Коментар: Имајући у виду да се списак терминалне опреме мења, предлог је да се тачка 7. изостави и да иста буде дефинисана уговором који се закључује са Оператором корисником.

Уколико се одлучи да се задржи тачка 7, не би требало да се наведе да се ради о препорученом списку терминалне опреме која је компатибилна са опремом привредног субјекта са ЗТС, већ о обавезном типу опреме, јер опрема Оператора мора да буде компатибилна са опремом пружаоца услуге. За опрему која се наводи у Стандардној понуди је проверено да је компатибилна са опремом пружаоца услуге, а уколико Оператор корисник не користи ту опрему, на који начин ће се утврдити да је та опрема компатибилна са опремом пружаоца услуге.

Овај члан је повезан са Правилником о објављивању интерфејса и утврђивању терминалних тачака, који је био на јавној расправи до 4.8.2023. године на који су дате примедбе и коментари од стране Телеком Србија а.д., те је потребно исте имати у виду при формулисању овог члана.

6. Начин објављивања и измене стандардне понуде, члан 11.

Коментар се не прихвата.

Одредбама члана 71. ст. 2. и 3. Закона, између осталог, прописано је да је

„Стандардна понуда је подложна изменама, у складу са технолошким изменама и променама на тржишту.

Привредни субјект са ЗТС је у обавези да сваку измену стандардне понуде објави на својој веб презентацији и истовремено је достави Регулатору електронским путем.

Стандардна понуда и измењена стандардна понуда која је сачињена у складу са Законом, овим правилником и другим актима Регулатора, почиње да се примењује првог дана календарског месеца који следи након истека 30 дана од дана њеног објављивања.

Уколико Регулатор утврди да стандардна понуда није сачињена у складу са Законом, овим правилником и другим актима Регулатора, Регулатор може захтевати измену стандардне понуде.

Привредни субјект са ЗТС је дужан да измени стандардну понуду у складу са захтевом Регулатора, односно да отклони недостатке на које Регулатор укаже и да тако измењену стандардну понуду објави у најкраћем року и достави је Регулатору електронским путем.

Измењена стандардна понуда из претходног става почиње да се примењује првог дана календарског месеца који следи након истека 30 дана од дана њеног објављивања.

Регулатор објављује стандардне понуде на својој веб презентацији.

Уговори закључени на основу услова из стандардне понуде усклађују се са новом или измењеном стандардном понудом у року од 30 дана од дана почетка примене одговарајуће стандардне понуде.“

Коментар: Потребно је изменити члан 11. у делу који се односи на поступак за одобравање и измену Стандардне понуде. Постојећим Правилником као и овим нацртом је дефинисано да Оператор измене Стандардне понуде објављује на

привредни субјект са ЗТС дужан да, на захтев Регулатора, сачини и објави стандардну понуду за међуповезивање и приступ. Одредбом члана 71. став 7. Закона је, између осталог, прописано да ако Регулатор утврди да стандардна понуда није сачињена у складу са актом из става 6. овог члана (Правилником којим се уређује минимални садржај, ниво детаљности и начин објављивања стандардне понуде), Регулатор доноси решење којим прописује садржај стандардне понуде. Поступак измене стандардне понуде спроводи се на исти начин као и поступак доношења стандардне понуде, што значи да, имајући у виду наведене одредбе Закона, привредни субјект са ЗТС има обавезу да објави измену стандардне понуде и истовремено је достави Регулатору.

свом сајту и истовремено доставља Регулатору.

Овакав начин измена Стандардних понуда ствара оперативне проблеме у пракси, јер се објављује Стандардна понуда за коју није добијена претходно сагласност Регулаторног тела и постоји могућност да ће Регулаторно тело захтевати измену исте.

Оператори корисници који виде Стандардну понуду објављену на сајту, без обзира што се иста примењује након протека утврђеног рока, на основу исте траже тумачење измена од стране Телеком Србија а.д., одржавање састанака као и прилагођавање својих услуга овим изменама (поготово ако се ради о изменама комерцијалних услова), иако иста није потврђена од стране Регулаторног тела. Такође, оператори корисници након увида у Стандардну понуду врло често не проверавају касније да ли је дошло до накнадних измена објављене Стандардне понуде.

Све горе наведено ствара велике проблеме у оперативном раду како Оператора са ЗТС тако и Оператора корисника. Из тог разлога предлог је да се објављивање Стандардне понуде врши након потврде исправности од стране Регулаторног тела.